

Isaac Hesse

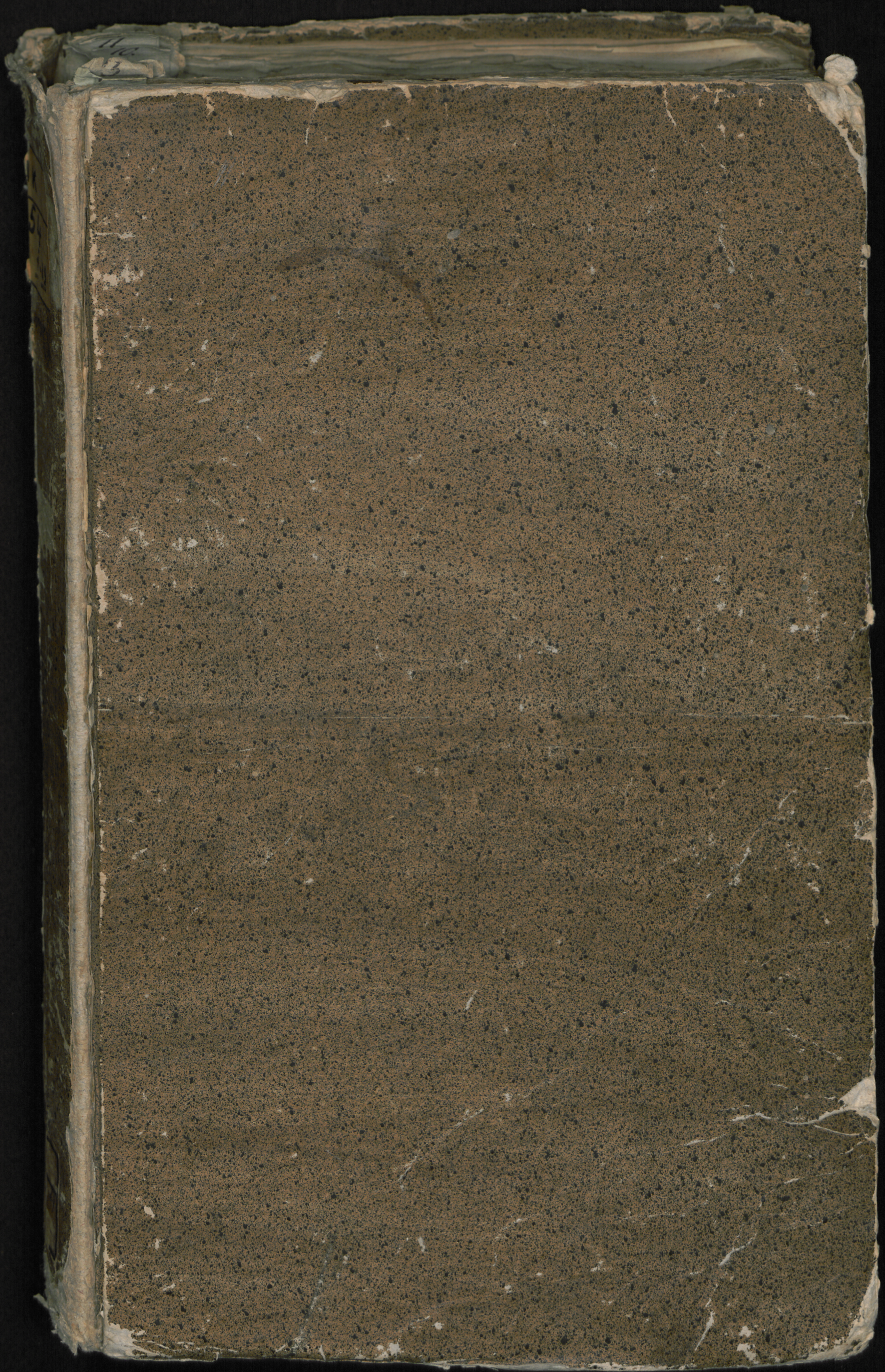
Gesänge zur Einweihung der neuerbauten Synagoge in Schwerin unter der glorreichen Regierung Sr. Herzogl. Durchl. zu Mecklenburg [et]c. [et]c.

Hamburg: Eckermann, [5533]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn837611466>

Druck Freier Zugang

Mk-54¹⁻²⁹ <Mass>

26¹⁻²⁹

137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150

Befänge

zur

Einweihung

der

neuerbauten

Synagoge

in Schwerin

unter der glorreichen Regierung

Sr. Herzogl. Durchl.

zu Mecklenburg ꝛ. ꝛ.

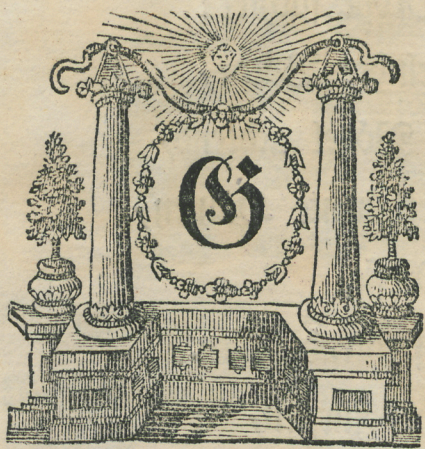
verfasst

von

Isaac Heße.

Im Jahre 5533. zur Schöpfung der Welt.

Hamburg, gedruckt von David Christoph Eckermann.

ott unsrer Väter, dies Haus haben wir zu Deinem Lobe
erbauet. Erhöre hier die Gebete und Gesänge, die wir zu
Deinem Preise singen werden. Nicht um unsrer Werke,
sondern um Deiner Gnade willen bitten wir Dich; denn
ohne diese Gnade, was wären wir? und was sind unsre Werke? Wir sind unvermö-
gend, die kleinste Deiner Thaten auszudrücken, geschweige die Wunder aller Wunder
zu fassen. Du bist der Gott, der zur Welt sprach: Werde! und sie ward; der den
Erdfreis ründete, der Gebürge erhebt und einstürzt; der mit Einem Blicke die ganze
Schöpfung, und zugleich den Wurm, der im Staube webt, betrachtet. Unendlicher!
die Himmel aller Himmel können es nicht, wie könnte dies enge Haus Dich umfassen?
Aber wir flehen Dich an, und hoffen es von Deiner Gnade: Laß dies Haus Dir
heilig und die Wohnung Deiner Herrlichkeit seyn. Vernimm die Gebete aller, die
sich hier versammeln werden, Deinen heiligen Namen zu preisen und Dich anzusehen.
Nimm sie unter den Schus Deiner Macht, und laß sie nicht unerhört von Dir.
Errette einen jeden aus seiner Noth, der Dich hier um Hülfe anruft. Erhöre, Gott,
auch unsre Gebete, womit wir heute vor Deinem Thron treten wollen:

Erhöhe, o Schöpfer, die ruhmvolle Herrschaft
Unsers besten Fürsten und Herrn; erhöh' unsern Vater,
Friedrich den Frommen, über der Erde Fürsten!
Ewig lebe Friedrich! Sein ganzes Leben sey Friede!
Denn Er verachtet den Stolz der Helden, Menschen zu würgen.
Aber Recht den Armen zu schaffen, den Leidenden Hülfe,
Schutz der verlassnen Waise, die Thräne der Wittwe zu trocknen,
Nur dies ist Seiner Thaten hoher Ruhm.

Möchtet ihr dies hören und prüfen,
Ihr, die längst der Verwesung zum Raube,
Und den Würmern zur Speise geworden, Helden der Vorwelt,
Die ihr Ruhm in der Menge schraubender Roße
Und in Schaaren wüthender Streiter nur Größe suchtet!
Ströme von Blut, wie das Murmeln rieselnder Bäche,
Sterbender Winseln, wie Gesänge lieblicher Vögel achtend,
Sah't ihr mit rasender Freude der Leichen gethürmte Haufen,
Ueber den stürzenden Reuter hier getödtete Roße,
Auf den Feldherrn dort seine Streiter noch fechtend fallen.
Ihr durch den eitlen Helden-Namen betrogne Fürsten,
War denn eurer dürstenden Wuth das Verderben der Lanzen,
Und der Tod von Schwerdtern, Spießen und Bogen zu wenig?
Musste die thörichte Kunst, um Leichen auf Leichen zu häufen,
Wie der Erndte Schnitter die Garben auf Garben hinwirft,
Noch das glühende Erz, der Schlachten Donner, erfinden?
Konnte nur der Anblick verstümmelter, lebender Körper,
Durch das Geschüß ihrer Glieder beraubt, eure Rache versöhnen?
Musstet ihr, wenn sie schmachtend nach dem Tode sich sehnen,
Grausam ihnen den Trost, geschwinde zu sterben, versagen?
Thoren! wollt ihr dem Schöpfer, wie euch, durch Rache gefallen?
Nein! Er verachtet den Wahn, Er beugt den Stolzen zur Erde.

Der nicht, (so spricht der Erbarmer,) der groß ist in Schlachten-Getümmel
„Ists auch vor mir; nur DER, der mit Vater-Liebe
„Und mit Weisheit der Menschen schonet, sich selber zum Muster
„Heiligen Wandels den Kindern darstellt, und herrscht, wie Friedrich!
Ihm wähltest Du, Schöpfer, Ihm sagtest Du, Herr,
Salomo, (*) mein Geliebter, mein Sohn,
Baue meinem Namen ein Haus;
Ruh' und Friede verleihe ich Deinen Tagen!

Gib Ihm, o Gott, den Segen Deines Himmels, denn Er ist die Stütze der
Armen, die Hülfe des Nothleidenden, der Vater der Waisen, und der Schutz der
Wittwen. Auch auf uns läßt Er Seine Gnade herabströmen. Er sey wie ein
Baum am Bache, dessen Blätter nie verwelken; beglückt sey Sein ganzer Wandel! Sela!

Auch die theuerste, die beste der Landes-Mütter,
Sie, die Gespielinn der Weisheit, und jeder erhabnen Tugend
Würdigste Freundin, unsre geliebte Louise Friderica,
Blühe lange, wie jetzt, und sey nach späten Jahren
Noch der Schmuck des Landes, die Krone des Gatten! Sela!

Gepriesen sey, o Gott, Deine Gnade auch dafür, daß du unserm Vater einen
Bruder in der Frömmigkeit gabst, der zu Seiner Rechten sitzt, dessen Worte
Weisheit, und dessen Sprüche Gerechtigkeit sind. Gelobt, o Gott, seyst Du für
Deine Geschenke; wir preisen mit Posaunen Deine große Güte.

Berkündigt mit Posaunen die Größe der Gnade des Herrn!
Daß die Fern' es vernehm', und die Erd' ertön' und bete:
Ewiger Vater! lange lebe Ludwig der Geliebte!

Neben Ihm lebe Seine Charlotte, und höre die Enkel
Spät noch frohlocken und danken, daß Sie dem glücklichen Lande
Solchen Erben gebahr! und freu' sich lange der Kinder,
Die Sie durch Lehren frommer Weisheit, mehr noch durch Benspriel,
Dir, o Tugend, erzog; zum seltnen Benspriel der Fürsten!

(*) Friedrich heißet in der hebräischen Sprache Salomo.

Beschütze, Gott, mit Deinem reichen Segen,
Des frommen Fürsten hohen Stamm in allen Zweigen!
Laß jene Würdigen, die Dich fürchten,
Ulrica, und Amalia,
Sich lange noch der Brüder-Liebe freuen!
Laß unsers Landes schöne Blüthe,
Beglückter Enkel Hoffnung, unsern Friedrich Franz,
Und die an jugendlicher Schön' und Unschuld
Ihm gleicht, laß Sophia Friderica
Im Glanz hoch über andre Fürsten wachsen,
Damit die Welt es seh' und preis' und sage:
Siehe! Ihr Wandel erwarb Diesem die Liebe des Herrn!

Endlich, unser Gott, blicke auch mit Deinen Gnaden auf jenen ersten Diener
und Freund unsers Landes: Vaters, auf Ihn, der die Bürde der Herrschaft theilt,
dem die Gesetze anvertrauet sind, und der die Gerechtigkeit lieb hat. Segne Ihn,
Gott, und segne Seine Nachkommen, daß sie Seine Fußstapfen betreten, und gleich
Ihm, auf dem Pfade der Ehre wandeln.

Auch Diesem, der Ihm zur Seite sitzt, und mit gleicher Gesinnung die Tugend
schützt und das Laster stürzt, des Fremdlings sich annimmt und des Unglücklichen
Thronen in Freude verwandelt, auch Diesem, o Gott, sey einst ein gnädiger Vergelter.

Alle übrige getreuen Rätthe des Landes wollest Du in Deiner Gnade bewahren.
Gib ihnen Friede und Ruhe in ihren Wohnungen, und belohne und leite sie in den
Gesinnungen der Güte, die sie auch gegen uns bewiesen haben.

Erhöre, unser Gott, unsre Gebete, und die Gebete unsrer Lehrer, die uns die
Wege weisen, die wir wandeln sollen. Hallelujah!

היולדת בן נבון לאישה
הנותנת אל ארצה ירושה
המגדלת בניה עלי ברכה
מוליכתם ללכת עלי דרכה
היא שאר לאטה

יה הביטה
אל תום לבה! תחזינה עיניה
כי יגדילו בגדולים בניה :

ועתה אלהינו
שמע תחנונינו
נשא נא עלי שרים
להולכי במישרים
לכל בית אדונינו :

אולריקה ואמריא
וזיו עיר ידיר יה
פר ידריך פר אנץ ולו
אחות יפה פר ידריךקה

וטובה כיפיה :
אליהם ספה נא! עד
לשנים עלי שנים
קמען יודע קעד
ביצל בנפיקהם חונים :

גם על ראש השלישים שר שזמר ומזישל תנה הזדק : הקז עמו
במישרים . נפשו בטוב תליז וזרעו יירש גדולה . וגם להיושב
בצדו תז נא בגמולו! כי הוא אוהב צדק . שזנא רשע . ומחסה ליגר .
אליו יבוא בכי . ובשובו רנה . גם מעל שארי יועצי המדינה
תחשוף הסדיק . תנה שלום בארמנותם : תז בקבכם להטיב עמנו .
באשר עשו עד הנה : שמע נא לתפלותינו ולתפלות לומדי התורה .

המראים הדרך אשר נלכה בו ונאמרה הללו יה :

נעשה על ידי המחבר איצק העסי .

ההולך בדרךך • תברכהו בברכת שמים ממעל • ותגדלהו מעל כל
רוזני הארץ • ויברכו בו כל העמים • כי הוא מעוז לדרל • ומחסה
לאביון • אב ליתום • ושופט אלמנות • וגם מעמנו לא עזב חסרו •
יהי נא בעץ שתול על פלגי מים • עלהו לאיבול וכל
אשר יעשה יצליח • סלה :

מיוסד ע"פ שש תנועות ויתד ותנועה

הנקראת מחכמה אחותה
הקוראת לחכמה רעותה
היושבת לתבונה בחיקה
היא אמנו לואיזא פרידריקה
גם לה
תזיה !
כי תהיה לעטרת בעלה
עוד שנים איז קיץ • סלה :

וגם על משנה לפסא • ואחיו בטוב נתפלל • הוא השור לורוויג
היושב לימינו • גדול עצה רב תושיה ובעצתו יקים ויתמוך את
כבוד אחיו • עמו מקור חיים ולשונו תדבר משפט • הולך תמים •
פועל צדק • ודובר אמת בלבבו • נודה ליי אלהינו • על כל המזכות
אשר עשה לעמו • נשמיענו ונבשרנו לכל עמי הארץ :

מיוסד ע"פ שש תנועות

נחריעה בתרועה
את נפלאי מעשיו
ונבשרה התשועה
השלוחה אל בניו
כי ידעו מסביב
ויבקשו עמנו
יהי! החיה נא לנו
את לורוויג החביב :

מיוסד ע"פ שבע תנועות ויתד ותנועה

צַעֲקַת קָרֵב לְרוֹזֵן · כְּשִׁיר אֲנֻקַת יְשִׁישִׁים !

חָדְלוּ פְּרָאִים הָרֵג · וְהָיוּ לְאֲנָשִׁים !

הִתְחַשְׁבוּ דָם אָדָם לְעוֹלַת נְסָכִים ?

בִּינוּ פְּרִידְרִיךְ בּוֹעָרִים בִּינוּ דְרָכָיו !

מִקֵּב רֶכֶס הַבֵּיטוּ · בְּחָנוּ מַעֲשֵׂיכֶם :

אִם גָּדְלוּ שְׂבַחֲכֶם הָאֵם שְׂבַחְיוּ ?

אַתֶּם בְּרָצַח · הוּא בְּטַח יִנְהַג בְּנִיכֶם :

הַמַּעַט בְּעֵינֵיכֶם לְשִׁלּוּחַ חַיִּים לְמֵתִים

בְּחַנִּית וְרוֹמַח · קֶשֶׁת וְחָרֶב שְׁלוּפָה ?

לָמָּה מְצַאֲתֶם עוֹד כְּלִים מִשְׁחִיתִים

כְּלִים בְּאֶפֶס אֵשׁ · בְּרֶק · רַעַשׁ וְסוּפָה ·

פִּיהֶם לְהַכּוֹת · אוֹסְפֵי גְלִי נְמוֹתִים

כְּמַאֲלָמִים הָאֱלוֹמִים ? פֶּה נֶפֶשׁ שְׂרוּפָה

רַגְלֵי קְצוּצִים · נִנְף · דְּקוֹר חַנִּיתִים ·

שֵׁם גִּשְׁמַח יָד · רַגְלֵי גְלָגוּלַת חֲשׁוּפָה ·

פֶּה אִישׁ יִמְשַׁשׁ חוֹשֶׁךְ · עֵינָיו כְּרוֹתִים ·

זֶה מְאֲדָמָה יִצְעַק · עוֹד יָדוֹ תְּנוּפָה :

חֲכָמִי לָרַע · הִתְהַפְּכוּ תַבֵּל לְתוֹהוּ ?

כָּלָה הִתְעַשׂוּ · הָאֵם הָאָרֶץ לְבוֹהוּ ?

לֹא כֵן פְּרִידְרִיךְ שֵׁר · לֹא כֵן מִמְשַׁלְתּוֹ :

אַחַנְיָאֵן · תָּמִים בְּבִרְיִת · מַחֲסֵה לְאוֹהֲבוֹ ·

לְחוֹסְדֵּי אָדָם · גַּם יְשׁוּלִים לְאוֹיְבוֹ :

בּוֹ בְּחֶרֶת מִלְּפָנָיו

לֹא אֲמַרְתָּ צוּרְנוּ

זֶה שְׁלֵמָה חֲפָצִי וּבְנֵי

יִבְנֶה בֵּית לְשָׁמַי

וְאֲנִי חָנוּ מֵאוֹיְבָיו

יִהְיֶה שְׁלוֹם כָּל יָמָיו

אַנָּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים

תְּהִינָה עֵינֶיךָ פְּקוּחוֹת עַל בְּנֵי שֵׁר שְׁלֵמָה*

* heißt in der deutschen Sprache FÜR DEN FÜR

אלהינו

ואלהי אבותינו • בבית קודש הזה • אשר בנינו לשמך • קד נחננה
 היום • ונהללה בשירים לפניך • על כל הטובות אשר עשית עם
 אבותינו ועמנו • תהי נא אזנה קשבת לעמך ישראל • אם לא למעננו
 למענה פעל • כי מה אנחנו ומה פעולתינו • אם לא כחסדיך תעשה
 עמנו • הלא אין בפנינו נכונה לגדלך • ואין בלבנו להשיג קטון
 הקטנים ממעשיך • אף כי נפל אינפל אותך • הלא אתה האלהים •
 השם חוג עלי תבל • האומר לעולם יהי ויהי • המרעיש הרים
 וינתקו • עיניך על תבל כלה ומלואה • וגם על רמה ותולעה אתה
 משגיח • הגה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך • אף כי הבית הזה •
 ואיך נשאה פנינו לפניך • אם לא על חסדיך אנו נשענים • ועתה אלהי
 האלהים • אל נא תשב ריקם את תפלות עמך • הבאים אל הבית הזה
 להודות ולהלל את גודל שמך • שמע נא לאיש ואיש את תפלתו •
 ותן לו כחסדיך • יהינא הבית הזה • בית קודש ובית זבול לך •
 הקשיבה נא לתחינותינו אשר נחננה בו :

מיוסד ע"פ תנועה ויתד ועשר תנועות

נחננה בו לאל • כי ירים וינשא
 את כבוד משלת שרנו האיש תמים
 הוא פרידריך • שאנא את כסאזמעל כסא
 המלכים! החייהו נא חיי עולמים!
 תן בתיו שלום! באשר היה מעודו
 בלבבו • כי לא חפיץ את דם רעהו •
 רק שפוט צדק משפט אביוז ולהחייהו •
 לתמוך דל • יתום ואלמנה • זה הודו :

מיוסד ע"פ שתי תנועות ויתד וחמש תנועות ויתד ותנועה הדלת
שתי תנועות ויתד ושש תנועות ויתד ותנועה הסוגר

בו רוזנים הוסרו • למדו מלכים
 הבוטחים על סוסים על רכב פרשים •
 רואים בגיל מתגוללי דם • פגרי סבוכים •
 הסוס עלי רוכבו • עבד על שר חמשים •
 החושבים לנחל דמים שפוכים •

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

תפלה

לחנכת הבית הנעשה

בקק שווערין

במדינת מעקלנבורג

בשנת

חמשת אלפים וחמש מאות ושלשים ושלשה

לבריאת העולם

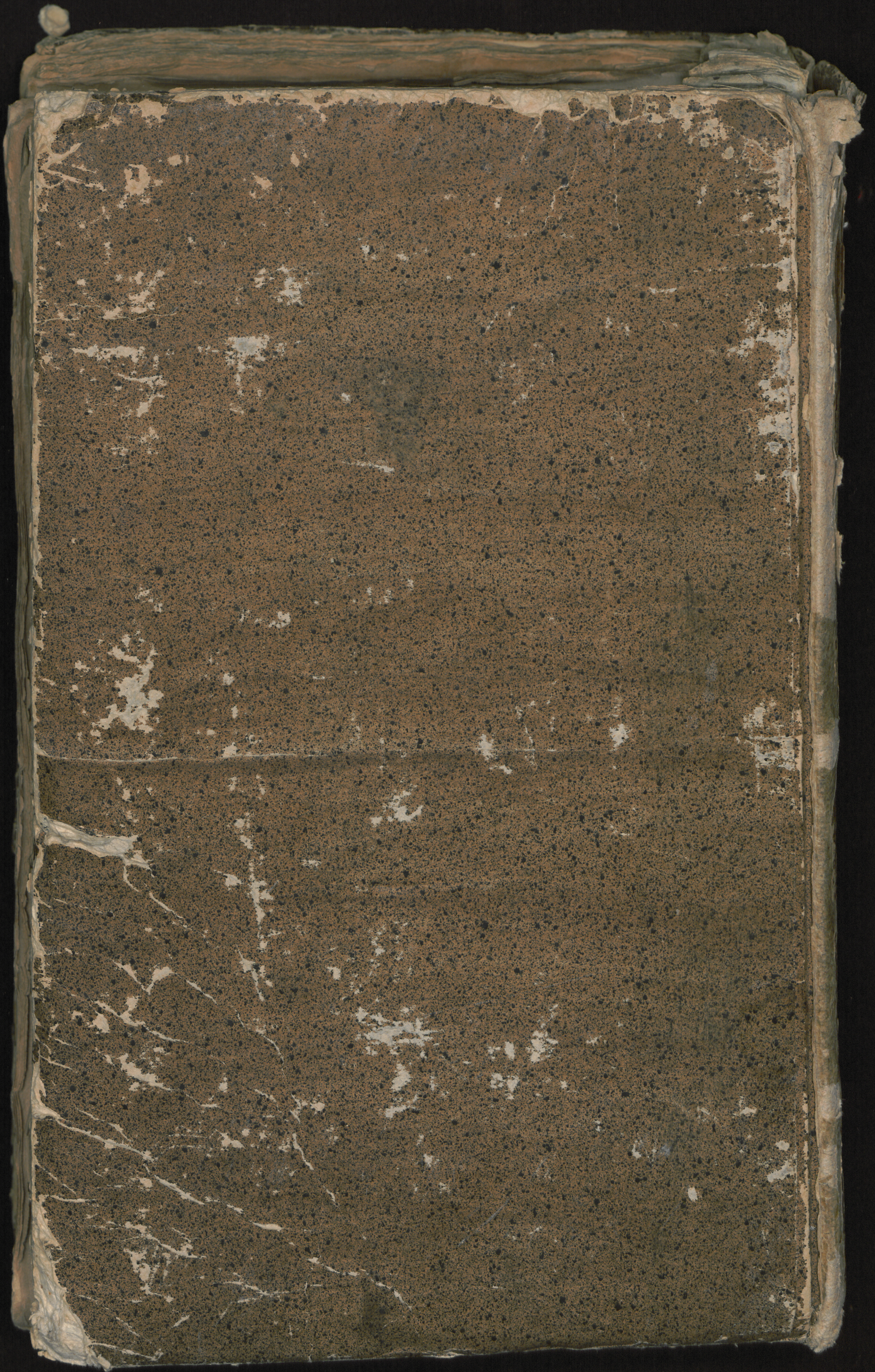
תחת

ממשלת ארוננו

הערצאג פרידריך

יריה

נדפס בהמבורג בבית האדון דוד קריסטאפר עקר מאן

9/10

9

Lid der Beambten

PENSIONARIEN und Nacht-Leute/

In Sr: zu Mecklenburg Regierenden Hoch-
Fürstlichen Durchläuchtigheit Herzog-
Fürstenthum und Landen.

ROSTOCK/
Gedruckt bey Joh. Weypling Fürstl. und Acad. Buchdr.

